

CONGRESUL AUTORITĂȚILOR LOCALE DIN MOLDOVA

Str. Columna 106 A, Chișinău, Republica Moldova (secretariat)
Tel: 22-35-09, Fax: 22-35-29, mob. 079588547, info@calm.md, www.calm.md

---

Nr. 58 din 24 martie 2023

Către:
Ministerul Muncii și Protecției Sociale

Aviz

*la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a
violenței în familie pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru
implementarea acestuia (număr unic 205/MMPS/2023)*

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia.

CALM a analizat prevederile proiectului HG în cauză prin prisma respectării principiilor de organizare, funcționare și a intereselor autorităților administrației publice locale (APL).

Scopul Programului constă în dezvoltarea unui cadru robust de politici intersectoriale cuprinzătoare prin stabilirea unui parteneriat cu principalii actori din domeniul public, privat, societatea civilă și mass-media pentru un răspuns coordonat la nivel național și local orientat spre prevenirea și combaterea tuturor formelor de violență față de femei și fete și a violenței în familie centrate pe nevoile femeilor victime și ale copiilor lor.

2. Legislația aplicabilă

- ❖ Carta Europeană a Autonomiei Locale din 15.10.1985, publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1999, volumul 14, pag.14
- ❖ Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994;
- ❖ Legea privind finanțele publice locale nr. 397/2003;
- ❖ Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435/2006;
- ❖ Legea privind administrația publică locală nr. 436/2006.

3. Constatări/obiectii

În urma analizei proiectului Hotărârii Guvernului, CALM a remarcat următoarele:

Pe de o parte pct.4 din PHG prevede: "Se recomandă autorităților publice locale să contribuie, în limitele competențelor, la realizarea obiectivelor și activităților planificate.", pe de altă parte, în Planul de acțiuni, responsabile de realizarea mai multor activități sunt stabilite autoritățile administrației publice locale, inclusiv ca unica (acțiunea 2.1.10.) sau prima (acțiunea 4.1.6.) instituție responsabilă, în condițiile în care

potrivit pct.80 din Programul național, principala instituție responsabilă de implementarea Programului este MMPS.

Mai mult ca atât, în Planul de acțiuni nu sunt concretizate autoritățile publice locale care vor contribui în calitate de parteneri la realizarea acțiunilor (APL II și/sau APL I), ceea ce poate crea confuzii privind autoritățile implicate.

În cazul aprobării actului normativ analizat, vor fi încălcate mai multe prevederi legale, după cum urmează:

Potrivit art.109 din Constituția Republicii Moldova, administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.

Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul protecției sociale, în conformitate cu art.4 lit.c) din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017.

Guvernul și-a asumat realizarea măsurilor necesare pentru implementarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, adoptată în anul 2011 (Convenția de la Istanbul). Astfel, conform art. 10 (1) al Convenției de la Istanbul, Ministerul Muncii și Protecției Sociale (MMPS) a fost desemnat Organ Coordonator responsabil de procesul de implementare.

Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, stabilește în art.3 alin. (2), că autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie decizională, organizațională, gestionară și financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

În conformitate cu art.6 alin. (2) și (3) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune; între autoritățile centrale și cele locale, între autoritățile publice de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea nu există raporturi de subordonare, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

În art. 4 și 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale este prevăzut, că atribuirea unei responsabilități unei alte autorități trebuie să țină cont de amploarea și de natura sarcinii și de exigențele de eficacitate și de economie, iar resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să fie proporționale cu competențele din Constituție sau din lege.

În conformitate cu art. 6 alin. (4) și (6) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora, respectiv este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente.

Punerea în responsabilitatea administrației publice locale a unor sarcini, care țin de competența Guvernului/APC, fără alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării unor competențe delegate, este neconstituțională, contrară prevederilor naționale și tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și nu ține cont de capacitatea administrativă și financiară limitată în special ale APL I din localitățile rurale.

4. Propuneri și recomandări

În vederea îmbunătățirii prevederilor proiectului Hotărârii Guvernului, propunem următoarele modificări ce urmează a fi operate în Programul național/ Planul de acțiuni:

- La acțiunile 1.2.5.; 1.2.8.; 1.2.10.; 1.2.13.; 1.4.1.; 2.1.10.; 4.1.6. – Administrația publică locală (APL) va fi trecută din categoria „Instituții responsabile” în cea de „Parteneri”;
- La rubrica „Parteneri” vor fi concretizate autoritățile publice locale implicate (APL II și/sau APL I). APL I va fi partener la realizarea acțiunilor: 1.2.8.; 1.4.1.; 4.1.6.

Congresul Autorităților Locale din Moldova consideră că proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Programului național privind prevenirea și combaterea violenței față de femei și a violenței în familie pentru anii 2023-2027 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acestuia poate fi propus pentru aprobare doar după operarea modificărilor menționate mai sus.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Exec: C. Scorțescu,
expert CALM,
tel. 22 35 09